

Matvælaráðuneytið
Emilía Madeleine Heenen
Skúlagötu 4
101 Reykjavík

SENT Á SAMRÁÐSGÁTT

Reykjavík, 4. marz 2022

Efni: Drög að gjaldskrá Matvælastofnunar og kostnaður vegna sýnatöku úr matvælum

Félag atvinnurekenda (FA) vísar til draga að breytingu á gjaldskrá Matvælastofnunar, nr. 220/2018, sem birtust í samráðsgátt stjórnvalda 4. febrúar síðastliðinn.

Lagt er til að liðir gjaldskrárinnar hækki um u.þ.b. 5%, sem er í samræmi við verðlagsþróun undanfarins árs. FA sér ekki ástæðu til að andmæla þeirri breytingu.

Félagið vill hins vegar taka upp nátengt mál, sem er kostnaður fyrirtækja af völdum sýnatöku vegna eftirlits með varnarefnaleifum í matvælum. Málið er ráðuneytinu vel kunnugt og ætti að nægja að vísa til bréflagra erinda FA til ráðuneytisins (atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytis) dags. 1. september 2020, 9. desember 2020 og 27. apríl 2021, tölvupósta til ráðuneytisins 26. október, 20. nóvember og 30. nóvember 2020, 17. febrúar og 28. september 2021. Félagið vísar ennfremur til fundar með ráðuneytinu og Matvælastofnun 20. október 2020 og með ráðuneytinu 18. október 2021.

Eins og ráðuneytinu er kunnugt, hafa FA og félagsmenn þess gert alvarlegar og ítrekaðar athugasemdir við gríðarlega háan kostnað vegna sýnatakna til rannsóknar á varnarefnaleifum í matvælum. Ríkisfyrirtækið Matís, sem er í einokunarstöðu varðandi slíkar sýnatökur hér á landi, framkvæmir rannsóknirnar samkvæmt samningi við ráðuneytið. Kostnaður vegna rannsóknar á hverju sýni er kominn talsvert á annað hundrað þúsund króna. Í tilviki einstakra fyrirtækja getur kostnaðurinn hlaupið á milljónum. FA hefur í samskiptum sínum við ráðuneytið sýnt fram á að gjaldtaka Matís fyrir sýnatökur er margfalt hærri en hjá sambærilegum rannsóknastofum í nágrannalöndunum og hefur tekið miklum hækkunum á undanförunum árum.

FA telur rétt að ítreka enn einu sinni að félagið telur algjörlega óviðunandi, ekki sízt í umhverfi þar sem bókstaflega allur kostnaður fyrirtækja tekur miklum hækkunum, að íslenskum matvælaframleiðendum og -innflytjendum sé gert að sæta þessari gjaldtöku af hálfu ríkisfyrirtækis í einokunarstöðu, þegar aðrir kostir eru augljóslega í boði. Ráðuneytið hefur endurtekið þótt sýna því skilning að þjóða þurfi umrædda þjónustu út á Evrópska efnahagssvæðinu til að lækka kostnað fyrirtækja af eftirlitinu, en sú vinna gengur að mati félagsins alltof, alltof hægt. Engin leið er að verjast þeirri hugsun að hér sé verið að draga lappirnar til að verja hagsmuni ríkisfyrirtækisins, á kostnað einkarekinna matvælafyrirtækja.

FA vill jafnframt vekja athygli ráðuneytisins á því að gjaldskrá Matís er ekki aðgengileg á vef fyrirtækisins. Gjaldtaka fyrir sýnatökur sem eru hluti af opinberu eftirliti er að sjálfstöðu hluti af opinberum eftirlitskostnaði og ber að birta gjaldskrá fyrir hana opinberlega þannig að hún sé eftirlitsþegum aðgengileg, að öðrum kosti leikur vafi á lögmæti gjaldtökkunnar. Um það efni vísast til

nánari umfjöllunar í 5. kafla skýrslu sem unnin var fyrir FA, [Eftirlitsgjöld á atvinnulífið: Eru eftirlitsgjöld ríkisins lögmæt, sanngjörn og haqkvæm?](#) FA hefur sent Matís ítrekaðar ábendingar vegna þessa skorts á birtingu gjaldskrár en fyrirtækið ekki brugðizt við. Gefnar hafa verið skýringar á borð við þær að gjaldskráin hafi dottið út við uppfærslu á vefnum, en ekkert bólað á úrbótum.

FA leggur mikla áherzlu á að þessu máli verði komið í viðunandi farveg. Félagið er að sjálfsögðu reiðubúið að funda áfram um málið með ráðuneytinu og eftir atvikum Matvælastofnun.

Virðingarfyllst,

Ólafur Stephensen
framkvæmdastjóri FA